

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre .. 12 kor.
 Fél évre .. 6 kor.
 Negyed évre .. 3 kor.

*
 A lap szellemi részét illető
 külföldiek a szerkesztő-
 nek, anyagok a laptulajdo-
 nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 20 fillér,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 50 fillér.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 60 fillér.
 A hirdetések BITTERMANN
 NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
 könyvnyomtatás vállalkozás
 el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fill.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fill.

A középosztály segítése.

— Id. Pálffy János gróf adománya. —

Meglepetve, megindultan, könnyes szemekkel olvasták tegnap az emberek a hirt, amely idősb Pálffy János grófnak nagy nemzeti alapítványáról beszélt. Oly ritka dolog, oly nagy dolog ez, hogy szinte lehetetlennek hangzott s a tudomásul vétel után az agy gondolata első sorban az volt: oh csak meg ne cáfolnák, csak igaz maradna.

Igaz maradt. A nagy-lelkű emberbarát alapítványa igaz, s mint ilyen, örök időkre szóló. A nemzet történetébe írta bele magát vele az adományozó, aki komolyan, egyszerűen és önzetlenül cselekedve, tette által hatalmasan kimagaslik ez önző és anyagiaskor emberei közül. Adományát nem vezérli semmi más, mint egyedül a jónak akarata: állása, legnagyobb rangu kitüntetései kizárják, hogy adománya által bármely formában maga felé fordítani óhajtott volna a figyelmet. Tett, mert úgy érezte, hogy tennie kell s nemes lelke sugallatát követve, a haza oltárára helyez egy óriás vagyont. A miniszteről kezdve, kinek e szándékát tudomásul adja, az egész országban mindenki mély megindulással fogadja e hirt s hirtelen föltámad az emlékezetben a haza valódi főurainak emlékezte, azoké, akik tudták, hogy mivel tartoznak nemzetüknek. A valódi főurak, akik tudják hogy ősi név, vagyon és előkelőség nemcsak jogokat adnak, de köteleznek tettekre is a nemzet iránt.

Idősb gróf Pálffy János, habár maga sohasem ismerte az életet a küzdelmes oldaláról s önmagán sohasem tapasztalhatta a megélhetés nehézségeit, az állás-szerzéssel járó küzdelmeket s a család fölnevelésének, a gyermekek kitaníttatásának gondjait — mégis látta és tudta ezt s a nagy humanista cselekedete egyszerre a nemzeti állambölcsesség tettévé alakult át, amidőn hatalmas adományát a magyar középosztály javára tette.

A palotájában elvonultan élő főúr látta és tudta, hogy ez a főszlopa a nemzettestnek, az a középosztály, amelyben a hivatalnok, a tanár, tanító s egyéb lateinerek aránylag igen rossz anyagi körülmények között alkotják meg a nemzeti intelligencia egy igen számottevő részét. Ez az osztály az, amely fiakat nevel és fölnevel, amely él és küzd, amely föltétlen magyar, amely

hivatásának fölvetelével egyuttal tette a szegény-ségi fogadalmat is s amelynek az a gyér anyagi javadalmazáson kívül nem nyújt egyebet, csak munkát s nem egyszer félreismerést. Ez az osztály az, amely állásánál fogva „ur” volna, de amelynek családi asztalán a hus csak koronkint megjelenő vendég. Ez az osztály az, amely a gyermeknevelést, neveltetést csak példátlan gondok, küzdelmek s nélkülözések között üzheti s alattuk nem ritkán letör. Ez az osztály az, amelynek egy-egy iskolai beiratás, egy-egy iskolai év új könyveinek megvétele elemi csapást s adósságszínalások szomorú sorozatát jelenti s mégis elég gyakran, a tanulmány folytatására legalkalmasabb fiú is kénytelen a diploma felé való terveivel alábbhagyni, mert a családfő, anyagi segélyeszközök híjában, kimerült s a fiú tovább képzésére áldozatokat hozni képtelen, mert az élet által reá rótt családi terhekkal szemben, sajnos, a fizetése éppen nem növekedik.

Az adományozó főur szívének nemessége mellett bölcs s mély belátásról tett tanúságot, a midőn éppen ezen osztály terhein igyekszik könnyíteni és pedig enormis nagy arányokban. Szinte évente hétszázra mehet azon családok száma, ahol a gyermeknevelés gondját megosztja, részben átvállalja a nagy-lelkű alapítvány. Horderejében kiszámíthatatlan nagy és bölcs jótékonyág ez s minden éremmel és kővel maradandóbb emléket emelt magának vele az adományozó.

Megyei alkalmazottak fizetésjavítása.

A vármegyék az 1893. IV-ik törvényekkel megállapított 9,895.000 korona állami javadalmazáson felül évről évre kaptak pótvavadalmazást, melynek összege az 1899. évi évről 320.000 korona javadalmazással együtt az év végén összesen 1,728.336 koronát tett ki. A kiadások emelkedését a mellőzhetetlenül szükséges új állások rendszeresítésén kívül főleg a tisztviselői javadalmazás tekintetében legmóltóbb viszonyok között volt 14 vármegyében, ugymint: Arva, Beszterce-Naszód, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Kis-Küküllő, Liptó, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Torda-Aranyos, Toró, Udvarhely és Ugocsavármegyékben a tisztviselői javadalmazásának immár elodabatalanná vált fölemelése okozta. — A most beadott költségvetésben is van gondoskodás ilyen fizetésjavításról. A belügyminiszter ugyanis a vármegyék közigazgatási kiadásainál 373.392 korona több szükségletet irányzott elő, amelyről a megokolás ezt mondja: Az 1900. évi költségvetésbe felvett 550.000 koronával több hitel egész összegében a vármegyék alkalmazottak fizetésének javítására fordítván, ennek

folytán a mellőzhetetlen új állások rendszeresítése, vármegyei építkezések segélyezése és a számadási hiányok pótlása címén felmerült és már az 1900. évi költségvetésben az 550.000 korona összegbe betudva előirányzott 313.229 korona fedezéséről még a folyó évben póthitel igénybe vételével kellett gondoskodni; ez összeg állandó fedezetét biztosítandó, az a jelen költségvetésbe is felveendő volt, minél fogva a 373.392 korona többszükségletből ezen 313.229 korona levonása után fennmaradó 60.163 koronához hozzáadva az 1900. évi XVII. törvényekkel életbeléptetése folytán, állatorvosi javadalmazás címén, a belügyi tárcánál felszabaduló 189.272 koronát, az 1901. évi folyamán 249.435 korona fog a vármegyei tisztviselők, segéd-, kezelő- és szolgazemélyzet javadalmazásának folytatálagos feljavítására rendelkezésre állani.

Irodalom.

Négykoronás Petőfi dísz-kiadás. Ha Petőfi halhatatlan költeményei, a maguk becsén és szépségén kívül még köszönhetik valakinek, hogy a nép legszelebb rétegeibe, a társadalom minden osztályába megtalálták utjukat, úgy ez bizonyára az Athenaeum; ez a nagy irodalmi intézet, mely évtizedek óta a legkülönbözetű Petőfi-kiadásokkal törekedik a legnagyobb magyar lírikus kultuszát növelni. Csak nem rég volt alkalmunk 20 filléres Petőfi-kiadásainak rendkívüli fontosságát méltatni, melyek egy szólnán, lerombolták azt a gátat, mely Petőfi munkái és a szó legrosszabb értelmében vett szegénység közé emelkedett és ime most újra olyan kötet fekszik előttünk, mely jelentőség dolgában vetélkedik a 20 filléres Petőfi füzetekkel. Mert míg ezek csak azt tették lehetővé, hogy mindenki, bár egyszerű mezben, de mégis megszerezhesse Petőfit, az új kiadás célja az, hogy mindenki, még a kevésbé tehető is, fényes díszben gyönyörködhesse a szabadság és szerelem dalnokának költeményeiben. Mert ez a négykoronás kiadás, minden olcsósága mellett is, olyan díszmunka, mely a legfényesebb könyvtárban is megállja helyét. Külső megjelenésében, aranynyomású, allegorikus képpel díszített piros zászlókönyvben rendkívüli kedves és izlées. Belső kiállítása pedig méltóan versenyez külső díszével. Papirosa finom, nyomása tetszetős, a szemnek kellemes és illusztrációi régebbi és újabb mesterek remekművei. Ime a legszebb és legolcsóbb magyar ajándékkönyv, melynél értékesebbel és méltóbbal senki sem lepheti meg azokat, kiknek örömet akar szerezni.

A magyar nép multja és jelene. Irta Benedek Elek. Első kötet: A szolgaságtól a szabadságig. Második kötet: A bölcsőtől a sírig. Számos szövegképpel és műmelléklettel. Az Athenaeum kiadása. A két kötet ára díszes kötésben 32 korona. — Benedek Elek befejezte im nagyszabású és irodalmunkban huzagotpótló munkáját és örvendezve látjuk, hogy az a lelkesedés, melylyel az első kötetet kezdte, a másodikban is végig vonul. Mintha csak háláját róta volna le a föld népe iránt, mely annyi szép elbeszélés megírására illette, olyan szeretettel, olyan odaadással szedett össze mindent, a

A „BÁCSKA” tárcája.

Te — én — ő.

Marie v. Grosschmid után németül.*

Volt egy folyó — sötét hullámú, szirtes
 S körülzönglött egy kis szigetet,
 Tajtékot túrva rohogott föl raja
 S döngötte, hogyha sirt a förgöteg.
 — A rohanó ár kavargó örvénye,
 Sötét hulláma — ez voltál Te.

S a sziklaparton elhagyatva, árván
 Bús ciprus állott, némán, szótalan,
 Álmodva bűvös, vesztett otthonáról,
 Melytől elzárta őt a bős folyam.
 — Borongó ciprus sziklaszirt tövén
 Búsán, magába — ez voltam én.

S a túlsó partnak égető fővényén
 Jött egy bús vándor, árva, bontalan,
 Epesztő vágygally nézte a bús lombot,
 De útját állta a zúgó folyam.
 — A lelkesített méla szenvedő,
 A búsán bolygó vándor volt — ő.

Herold Gyula Eska.

*) Városunkban élő jeles német költő, kinek „Stunden der Wehmuth” címen megjelent költeményeit annak idején a német körök melegen fogadták.

Gondolatok a szentsír-templomban.

Irta: Vértési Károly.

Elmélkedjünk. — A régi vallás. — Isten megnyilatkozása a természet erőiben. — Jezus születése csodajelek között. — Jezus tanítása. — Az új tan terjedése. — A világ legnagyobb tragédiája. — Az apostoli Credo diadala. — Venus szobra a Golgothán. — Saul megtérése. — Az első keresztény császár. — Az Újszövetség fölépítőjének megszaltatása. — A művészet a keresztény vallás szolgálatában. — A szelidebb erkölcsök meghonosodása. — A keresztény világ fölkelése. — A keresztény vallás diadala. — Nézem a sok zarándokot — Ki alkotott legnagyobbat? — Venite adoremus.

„Resurrexit,
 Sicut dixit.”
 „A gondolkodás a bölcsességanyja.”
 Thales.

(Folytatás.)

Meg kell hát hallnia. Ki van reá mondva a kemény ítélet. Nem akarta őt megérteni a kora.

Mutassa meg, vajjon Isten fia-e? miként magáról mondja.

Magasabb mértéket alkalmaztak reá azok, a kik maguk sem ütötték meg a mértéket és megölték benne azt, a mi emberi volt benne, megölhető. De nem ölthették meg azt benne, a mi Isten volt benne és meg nem ölhető.

A szenvedés és vértanuság utjában legott követőket szedett.

Halálakor esodálást keltő jelenségek támadnak. Mikor az utolsó fájdalom futott keresztül az erein, a nap elsötétedett, a föld megindult, a köziklak megrepedeztek és a jeruzsálemi nagytemplomban a kárpit ketté hasadt, jelezve, hogy eddig volt az szentély s ezután más szentély következik, az Újszövetség szentélye. „Megrendült a természet,

a sírok megnyitáltak és a halottak feltámadtak.” Megremeg erre az ember, a bíró, valamennyi halálra kereső, mert sok dolog bizonyítja, hogy az Isten fia volt, a ki értünk így meghalt.

Nem vihették enyészetbe, örök világosságba emelték.

A látor, kit büneért ölt a lelke, megtér a gonoszok haláláján. Longinus római katonának különben, a ki hivatalból szurta át lándzsájával az üdvözítő mellét, az ő nagy-szerető szíve — táján.

Lelkébe fogadta a történelem a mestert. Az ő sirba-szállása, feltámadása volt.

A meglévő összes világi hatalom karöltve jár el, hogy hamuba fojtsák a lángot, mint veszély idején szokás cselekedni. Minden erőt hadba visznek a keresztények ellen. Sok bilincs csörren. Böven serken a mártírvér, de merész az agyvelő, mely Jezus tanát hirdeti. A hatalmas római császár, tüzzel, vassal, megfeszült ijjról perdülő nyilakkal, ezer kínzó számmal, elretentő kegyetlenség-gel pusztítják az új tanok követőjét. Lesve-lesik. Vérbe fojtották a hitéleti szabadságot s csak háromszáz esztendő után látja be az utód, hogy egy-egy megmarangolt, lehőhörtölt vértanu kihulló véréből kettő sarjadzik fel s ha minden második keresztényt meg is ölnek törvényt állás nélkül, nevüket megörökíttetlenül, mégis nagyon sokan maradnak.

Saul üldöz, azután hirtelenséggel cikázván át elméjén a gondolat, hangja megrezzen, ő maga Isten előtt megrezket.

A leghatalmasabb császárak és királyok, a földnek az istenei, nem némithatták el az ajkat, mely az elméket előkésztette, az apostoli Credót zengte, de az apostoli Credo ledöntötte a pogány templomokat s feldöntötte a véreng-

Csak nőket érdekelhet e szenzációs felfedezés!

„AFRODITIN”

mellszépítő, a háremhölgyek csodahatású laurus-irja, mely visszavarázsolja a női kebel elvesztett ifjúi üdességét, ruganyos telt-ségét. A testbőrre bárány-lágy ágvá és selyemfenyő-vá vázsolja. — Ezen csodahatású ír gyógynövényekből készül, tehát semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Egy tégely ára használati utasítással 4 korona. — **Törvényesen védve.** — A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „STEAROPTINUM” laboratóriumában: Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. sz.

mi a népre, a nép egész élete folyására, szokásaira és erkölcsére jellemző. Valóban a jelen és a múlt rajza ez a könyv, mert a jobbágyság keletkezéséről a szolgálók leballagásáról, a fészkek rakásáról a temetőig nincs a magyar nép életében olyan nevezetes momentum, mely Benedek figyelmét elterelné. Kétféle elbeszélő tehetőségével úgy rajzol meg mindent, hogy élővé, mozgalmassá, érdekessé válik. Akár csak tudományos regényt irt volna meg Benedek, de olyant, melynek minden adata szorgos történeti kutatások eredménye. A második kötet eleven-ségét és érdekességét nagy mértékben növeli az a körülmény, hogy itt a szerző írott forrásokon kívül, közvetlen tapasztalásból meríthetett, és valóban, úgy a hogy Benedek a nép bújást örömeit, házi, mezei és katonai-életét, lelkének költészetben való megnyilatkozását rajzolja, csak az rajzolhatja, a ki a nép véreből való vér és istenadotta művész, ki a látottat, hallottat és mindazt, a mit érez, minden árnyalatot visszatükröző képben tudja elébük varázsolni. Ez a könyv hatalmas és megszívlelendő tanulságot sugároz ki, azt, hogy a magyarság ereje a nép, a nemzeti karakter legbelső megszerzője és fejlesztője a föld. A szöveg szépségét számos művészi illusztráció, értékes melléklet növeli és az egész munka harmonikus kiegészítője az Athenaeum hatalmas milleniumi vállalatának: a tiz kötetes történelemnek.

Dramai költészet és színház a zsidók-nál. Huber Lipót főszentszéki titkár, kalocsai teológiai tanár, zombori földnök, a ki az egyházirodalomnak egyik kiváló, jeles munkása, „dramai költészet és színház a zsidók-nál” cím alatt egy igen érdekes és idősebbi irodalom-történeti tanulmányt adott ki. A tanulmány az ó-heber irodalom ismertetésével veszi kezdetét, a melyből megtudjuk, hogy a zsidók vett szinpadai költészetet a bibliai korban a zsidók nem műveltek és a történet-íráson kívül csak a vallásos tárgyú tanítóköltészetet és lírát ápolták. A szinmű a zsidó irodalomban, mint egyáltalán a sémi népek irodalmában helyet nem foglal. A kétféle szerző kutatja ennek okait és a következtetésre jut, hogy azok nem a héber nyelv alkalmatlan voltában, sem pedig a drámai tárgyak hiányában rejlik, mert hisz a héber nyelv és irály, miként az a bibliából kitűnik, nagyon is alkalmas lett volna a drámaírásra és drámai tárgyakat bőven szolgáltatott volna a biblia, hanem a zsidók vallásában: a monotheismusból és a teokráciából folyó vallásos, komoly világ felfogásban keresendő annak mélyebb lélektani oka, hogy náluk — az oly meglepő fejlettségre jutott vallásos líra és tanító-költészet mellett — épen a dráma nem fejlődhetett ki, bár úgy a tárgy, mint az irály szempontjából a legelőnyösebb feltételek meg voltak. Sem a vigjáték, sem a tragédia nem lendülhetett fel, mert a zsidó nép természete sokkal komolyabb volt, hogy sem a gondtalan vidorságnak és pajzán humoroknak művészet útján való nyilvánulását illőnek találta volna és hogy a cselekvényeket mindig a vallás szemüvegén át nézték és annak elvei szerint ítélték. A Jób könyve és Énekek Énekeiben a keleti költészet e két gyöngyöbe véli szerző a drámai elemet és a drámahoz hasonló formát és szerkezetet felismerni. A zsidó drámai költészet összes történelmi mozzanatait sorolja fel tanulmányában és ebből megtudjuk, hogy az első héber nyelvű szinművet Penco József írta Amsterdamban 1668. Címe: „A sziré tikva” (a remény foglyai). Három felvonásos allegorikus dráma ez, mely szinpadra nem alkalmazható. A legkiválóbb zsidó drámaírók élete és műveiknek alapos tudásra és kiváló szakértelemre valló, ismertetése is igen érdekes pontját képezi a füzetnek. A magyarországi zsidó költők közül Kunitz Mózes irt egy Bét rabbi (Rabbi háza) című drámát, mely 1805-ben jelent meg Bécsben, Poppa Mardikeus pedig Pirké rabbi Akiba és Kohn Kálmán (Az igazak sorsa) című drámai költeményt irt, melynek tárgya Mardikeus és Eszter története. A füzet szerző tulajdona és nála kapható. Ára 1 korona. Az igen érdekes irodalom-történeti tanulmányt melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Ujdonságok.

Személyi hir. Császkai György érsek Zundl Péter irodaigazgató kíséretében Rómába utazott, hol

zésbe fult pogány cézárak trónját. Az Evangelium, minden népeknek meghirdetve, ledönti a régi világot és újat teremt, mely állani fog, míg az égen lesz a nap, a hold és a sok csillag.

Jézus tana gondolkodóba ejtette az egész világot, azután százezrek, milliók vitték azt be a lelkükbe és támadt egy egészen új világnézet.

Est Deus in nobis, mondta a római, de nem tudta a pogány, hogy azt az Istent, mely benne lakozik, Jézus hirdeti.

Hadrian római császár, a ki Jeruzsálemnek Aelia Capitolina*) nevet adott, a Golgothára Venus szobrát, a Szentsír fölét Jupiterét állítja fel. A tobzódó hatalom azt a szándékot forgatta agyában, hogy eltávolítsa a keresztény hagyományt. De az már megcsontosodott volt, és a helyet, hogy eltörölje volna a nyomokat, azok megjelölésére játszik, maga adván a legmeggyőzőbb bizonyosságot, utódainak (Nagy Konstantin s. a. t.) a dolgát könnyíti. Sejtésével sem bir annak, hogy a minek a nyomát veszté most a kereszt, közelebbi utódainak a császári koronáját fogja díszíteni.

Jézus neve bejárta a széles világot.

Majd közeledve, majd meg eltávolodva, a politika forgatagában vergődve, de végre is valónak és igazságnak hátat tovább nem fordíthatván, a gondolat lassan erőt vett az elmében. Szabaddá lesz a szó s megtérnek a császárok, királyok, főpapok az üldöző Saullal, kinek a szemét fény-sugár érte s támad egy új világ körülöttük.

A viharos napokat bezárta enyhe alkonyat. Az üldöző kézből, támogató kéz lett. Felszabadul a gondolat. Krisztus keresztjének a győzelme üdvriadalmat kelt, terjed. Előbb a népet, azután a vezéreket hódítja meg.

A keresztet, mely eddig a gyalázat jele volt, ékes-ségül tüzdellik fel a templomtornyok hegyibe. Közkeletű szavá válik a kereszt. Nemzetek térnek meg a keresztény

*) Halleluja vagy alleluja, ó-heber szóismérvé szerint azt jelenti: Magasztaljátok az Urat.

csatlakozni fog ahhoz a kalocsa-bács-egyházmegyei zarándok csoporthoz, melyet dr. Steeáz György c. kanonok, apatini plébános vezetett az örök városba.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Berkovics Ignác tanárjelöltet az újvidéki felső kereskedelmi iskolához tanárrá nevezte ki.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Fabián Rezső szabadkai lakost a bajai adóhivatalhoz adóosztárra nevezte ki.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Flodung Ignác pancsovai adóhivatali adóosztárra a bács-kulai adóhivatalhoz ellenőrré nevezte ki.

Egyházmegyei hir. Kürtössy Antal O-Kanizsára, Mészáros Pál Sükösdről Bezdanba, Körmöczy Ernő Kupuszínáról Csonoplyára, Ja-zenovits Gergely Csonoplyáról Szabadkára, a szent-rókus plébániára és Barich János a szabadkai szent-rókus plébániáról a szent-Terézia plébániára kápláni minőségben áthelyeztettek és Leszik István pedig kápláni minőségben Akasztóra kitértek.

Az újvidéki főispán székfoglalója. Péter Pál újvidéki főispán folyó hó 24-én érkezik Újvidékre és folyó hó 25-én tartja székfoglalóját. A város közönsége nagy tüneményességgel fogadja.

Zarándoklat Rómába. Steeáz György c. kanonok, apatini plébános vezetése alatt 600 személyből álló zarándok-csoport folyó hó 13-án indult el zarándok útjára, Rómába. 800-on felül jelentek meg, de csak 600-an vettek benne részt, mert ennyire volt tervezve a zarándoklat.

O-Kanizsaiak az igazságügyminiszternél. O-Kanizsáról írja levelezőnk: O Kanizsáról Bezeredy István országgy. képviselő vezetése mellett öt tagú küldöttség tiszteleggett dr. Plósz Sándor igazságügyminiszternél, hogy a községnek a járásbírói felállítására érdeklődést mutatnak a miniszter pártfogására ajánlja. A küldöttség tagjai voltak: Márton Mátyas plébános, Hereg Ede, dr. Király Sándor, Popovics György bíró és Csuka Sándor mérnök, Bezeredy István, az ó-kanizsai kerület országgy. képviselője adta elő a miniszternek a város kérelmét. Az erősen fejlődő, tiszta magyar város joggal aspirál a járásbíróiságra, mert lakosainak száma, nagy környéke, kereskedelme és ipara egyformán kvalifikálja erre. A miniszter meg is ígérte, hogy támogatni fogja az ó-kanizsai kérelmet. A küldöttség ezután Császkai György kalocsai érseknek, a község jövőjéről (budai lakásán) tiszteleggett s jubileuma alkalmából üdvözölte. Az érsek ebédet adott a küldöttség tiszteletére.

A szerb patriárka koadjutora. Brankovits György szerb patriárka a magyar kormánytól lépéseket tett az iránt, hogy dr. Letics protosyncelos neveztesse ki főszentelt püspökké és koadjutorrá. A tárgyalások most ez idő szerint a miniszterelnökség és a vallásügyi miniszterium között folyamatban vannak.

Új plébános. Kubinyi Viktor dr. volt karavukovai káplán és szabadkai hitoktató, lapunknak jeles munkatársa saját kérelmére az egyházmegyei papság kötelekéből elbocsájtott és az egri egyházmegyébe vétetett fel, a hol Heves-Csány község plébánosává választották meg.

A zentai gazdakör és Darányi miniszter. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a zentai gazdakör elnökehez, Tóth Lajoshoz a múlt napokban tartott eke- és vetőgépek verseny alkalmából hozza intézett üdvözlő sürgönyre a következő választ küldötte: „Fogadja elnök ur a „zentai gazdakör” nevében küldött nagybecsű üdvözléteért őszinte köszönetemet és tisztelettel kérem, hogy engem szives bizalmukban továbbra is megtartani sziveskedjenek. Darányi s. k.”

Esküvő. Spanyol József zombori városi községi bíró, tartalékos honvédhadnagy, a zombori aranyifjúság közkedvelt tagja, tegnap délután vette eltarhoz Cservenka Leona kisasszonyt, Cservenka Lajos bírósági végrehajtó leányát. Násznapok voltak a menyasszony részéről Kürtvölgyessy Mór dr. zentai aljárásbíró, a vőlegény részéről Csarsch Gábor palánkai tanító.

Alapszabályok jóváhagyása. A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök az ó-kanizsai első temetkezési egyesület alapszabályait jóváhagyta és a bemutatási záradékkal ellátta.

Népszámlálás. A népszámlálás megejtésére a kormány nagy súlyt helyez. A január hóban megejtendő népszámlálás a korábbiaktól sok tekintetben különbözik, amennyiben a számláló lapok sokkal több kérdőpontot tartalmaznak és a kisipar helyzetéről különös részletes adatokat kíván. Ezért a kormány a számláló biztosoknak utbaigazítást adandó, a tegnapi napon Vizakny miniszteri osztálytanácsos elnöke alatt értekezlet tartott, amelyen a vármegyei egyes népszámláló biztosok és a járási főszolgabírák jelentek meg. Az értekezlet a városháza tanácstermében folyt le a jelenlevők nagy érdeklődése mellett.

Zongoraművész városunkban. Ritka szerencsében részesült városunk azáltal, hogy H. W. Hammerstedt erfurti zongoraművész engedve a helybeli filharmonikus társulat meghívásának, úgyis mint zenetanár és előadó művész városunkban f. hó 12-én végleg letelepedett. Az alig 21 éves művész ugyanis elfogadta a filharmonikus társulat ajánlatát és ennek alapján vele a szerződés f. hó 13-án végleg meg is kötött. Ugyanezen alkalommal, valamint f. hó 14-én délután 4 órakor a rövidesen meghívott előkelő közönség, a helybeli sajtó képviselői és a szakértők előtt be is mutatta művészetét, amely valóban csodálatra méltó. A fiatal mester a zongorajátékban a technikai tökély legmagasabb fokán áll, és hogy nem a közönséges zongorások sorából való, igazolja nemcsak eddigi életútja, de azon szerződésileg is biztosított kívánalma, hogy egy vidéki provinciális városokban, nemkülönben fővárosunkban is önálló hangversenyeket adhasson. Ha meggondoljuk azt, hogy ezen szerencsés kezű művész Európa összes nagyobb városában már 12 éves kora óta nemcsak önállóan hangversenyzett, hanem a leghíresebb begediművészt Wilhelmst is játékában előadásai alkalmával kísérté, úgy igazán nem tudjuk, hogy városunk szerencsésjén, avagy Paul Kálmán igazgató ügyességén és tapintatán csodálkozunk, mert az bizonyos, hogy letelepedése által városunk zenei hírnevét rövid idő alatt az egész országban hirdetni fogja. Megjegyezzük különben, hogy jövő hó elején a többi zeneiskolai tanárokkal együtt egy hangversenyen fogja közönségünknek művészetét bemutatni, amely elé méltó kíváncsisággal tekinthetünk.

Eljegyzés. Kerényi Sándor zombori foggy. és italdó berleség ügyvezetője eljegyezte Weisz Flóra kisasszonyt Weisz Vilmos zombori izraelita hitközségi jegyző leányát.

Gyászhir. Neszmírák Ferenc rasztinai uradalmi kasznár folyó évi október hó 12-én délután hosszas szenvedés után elhunyt. Halála a sztanisicai köztisztviselők által Neszmírák családot borította gyászba. Neszmírák Mátyas sztanisicai község nagyeremű jegyzője testvér-bátyját siratja az elhunytban. Temetése folyó hó 14-én délután fél négy órakor folyt le nagy részvét mellett. A szertartást Maison Mihály rigyiczai esperes vezette, a kinek segédkeztek Hümpfner Alajos sztanisicai, Rockenstein Nándor gakovai és Schád Ignác ó-moroviczai plébánosok és Pompéry Aurel sztanisicai káplán. Sok even át hű és odadó tisztviselőjének végtisztességén megjelent báró Rédl Lajos, a megboldogult földesura is. Haláláról a következő gyászjelentést tettük: Alulírottak úgy a maguk, mint számos rokon nevében fájdalomtól megtörve jelentjük, hogy szerető jó atyánk, ipam, illetőleg testvérünk Neszmírák Ferenc rasztinai uradalmi kasznár folyó évi október hó 12-én délután 1 1/2 órakor hosszas szenvedés és a halotti szentsegek felvétele után 55 éves korában jobblétre szenderült. A drága halott hült tetemei folyó évi október hó 14-én délután 1/4 órakor fognak sztanisicson a róm. kath. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Lelke üdvéért az engedelmű szentmise-áldozat ugyancsak sztanisicson folyó évi október hó 15-én reggel 8 órakor fog az Úrnak bemutatni. sztanisicson, 1900. évi október hó 12-én. Aldás lengjen porai felett! Neszmírák Eva férj. Patacsics Danielné, Neszmírák Károly, gyermekei. Patacsics Daniél, veje. Neszmírák Gyula, Neszmírák Mátyas, testvérei.

Halálozás. Hesser János ó-kanizsai köztisztviselők által kereskedő f. hó 11-én Ó-Kanizsán meghalt. Temetése f. hó 12-én Ó-Kanizsa lakosságának általános részvéte mellett ment végbe.

Kővirággal, égnek törő gotikában, sok más stílusban, magasztosnál magasztosabb istenházak emelkednek Isten dicsőségére a városban, a falun.

Utak mentén, templomok terén, erdőszélen, házak falán, mindenütt, a hová a kegyelet ferközik, a felfeszített Jézus éreből öntött, köböl, fából faragott képe, melynek a láttára ifjú, öreg, egyaránt emel süveget. Világraszóló nevének a hallására is már tisztelettel figyel. Lelekemelő valóban!

Tudós, mester, művész, költő, szónok, író, zeneszerző, festő, szobrász, mind, mind a kiket tehetőség emel ki a közsorsból, vallásos mély meggyőződésből illehet merit az Istenember csodás, földi életéből s vágya alkotásról alkotásra kergeti s a míg a művészet nevese, lelke nagy alkotásával, megannyi csodával határos dolgot művel, meg-rezzenti a hirt ezerek és milliók szívében is, a kik vele együtt éreznek és gondolkodnak.

A zengő művészetben megilletődéssel halljuk a szent összhangban daló szférákat. Beszűgő tehetségek, művész titánok, otthont találnak a keresztény világban.

A szunnyadó erők felébredésre, az eset megszólaltatja a vásznat, a véső harmoniát fakaszt a köböl, a toll, a poézis üde szóvirágaival, felkelti az érzést, a gondolkodást. Mind ott hat legkövetlenebbül, a hol a hivatott művelő, a legtisztább emberi érzéseket találja.

Az új vallás minden muzsaivadéka hat s a szép-művészeteknek a kuteje lett. Mindtöbben élnek az agyvelük munkájából, a kik eddig a nyers erőt szolgálták. Az ember értelmi erejének, dolgozó kezének, mind monumentálisabb lesz az alkotása. Gondolatot önt az érbe, életet a kőbe, mely minden nyelven szól. „Nemely koncepció előtt csak imádkozva lehet megállni,“ mint Körner mondja.

(Vége köv.)

*) Szféra: görög szó, annyit jelent, mint gömb. A szférák harmoniája abból veszi eredetét, hogy a hét bolygónak a szférája olyan távolságban van egymástól, mely a hurok hosszúságának harmonikus hangoknál felel meg.

vallásnak át meg átvívódott befolyása alatt. Versenyre kelnek egyesek és népek, hogy a názáreti Jézus dicsősítésére tegyenek.

Terjed az új tan, gyökérbe hajt, a terjedelmes fa üdítő árnyában nemzetek élednek fel s az üldözött vallás a hatalom árnyékában lel menhelyet.

Az istállóban szegényen született, elhomályosítja a trónok minden fényét, aranyát és bitorát. Az ő dicsőségével, nevének említésével köszöntik egymást a jóindulatu emberek hegyen völgyön, mindenütt, a merre keresztények laknak. Az anya ezt a nevet kipötyögni tanítja elsőbben a gyermekét.

Megzúgnak a harangok az egész földön, az ő dicsősítésére mindennap, különösen mikor feltámadását ünneplik az emberek, mikor milliók szíve összedobbanva, ég felé repesve, zengő körmenetbe vonulva, esengetyűk csendülése között, alleluját*) énekel a keresztény világ, magasztalására annak, a ki felépítette számunkra az Új-zsöveget, a ki felállította nekünk a keresztény társadalmat, a ki új irányt jelölt ki a test, a lélek fejlődésének, a ki megtanított minket imádkozni s lerántotta a leplet a régi papok csalárdságáról.

A hitregetan bilincselő agyréme alól szabadult az emberiség. A régi rend oszlopai bomlanak és omlanak. Dőlnek a nap-templomok, kihálnak a Vesztá-szűzek, eltűnnek a bálványok.

Az egyszerű polgársorsban született és nevelt, minden jelentőség nélküli emberek, az apostolok, a kik beszitták mesterük nagy lelkének minden megnyilatkozását, elkapják az emléket. Krisztus szellemén táplálkozva, tanítanak minden nemzeteket. Bátor a fellépésük, mert a esüggedőknek a Szentlélek visszaadta a hitet. Nem félők sorsukat. A tiszta fők magasröptűvé vált gondolkodásukkal, határozott jellemnyilatkozatokkal, százezreket nyerne meg a Jézus vallásának, őket pedig szárnyra veszi a halhatatlanság. Az üldözötteknek a későbbi évek igazságot szolgáltattak.

*) Egyszerűen Aelia-nak hívták Jeruzsálemet, ebből az arabok Illija-ra torzították.

Halálozás. Vámosi Mihály priglevicza-szent-iváni nagybirtokos, Bács-Bodrogh vármegyei virilis bizottsági tag folyó hó 13-án élete 72-ik évében elhunyt. Haláláról a gyászba borult család a következő jelentést adta ki: Alulírottak mély fájdalomtól megtört szívvel jelentik szeretett férje, atyjuk, illetve testvérük, apóruk, sógoruk s nagyatyjuk Vámosi Mihálynak folyó hó 13-án éjjelkor, életének 72-ik s boldog házasságának 45-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei október hó 14-én d. e. 10 órakor fognak a helybeli izr. sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Prigl.-Szt-Iván, 1900. évi október hó 13-án. Áldás és béke hamvaira! Vámosi sz. Rosenberg Erzsébet neje. Vámosi Manó, Vámosi Samu, fiai. Wamoscher Mór, Wamoscher Manó, Wamoscher Jakab, Wamoscher Károly, öz. Justitz Károlyné szül. Wamoscher Éva, testvérei. Vámosi Jenő, Vámosi Lujza, Vámosi Ilonka, Vámosi Márton, Vámosi Livia, unokái. Rosenberg Mór, Reich Salamon, Rosenberg Mórné szül. Heisler Cecília, öz. Frankl Ignáczné szül. Rosenberg Johanna, Reich Salamonné szül. Rosenberg Mari, öz. Wamoscher Dávidné szül. Rosenberg Julia, öz. Rosenberg Adolfné szül. Robicsok Julia, sógor és sógornői és számos rokonai.

A gesztenye. Az utcasarkokon tanyát vertek már a gesztenyesütők. A kövezeten terpeszkedő háromlábú fekete bádorgályháló kivöröslik a zsaratnok alá gyújtott tűz lobogó fénye, az alkonyati levegőben érzik illata a gesztenyének. Oszre fordult az idő, a levegő hűvös, csipős, közeledik a tél. E mellett bizonyít a gesztenyesütők raja, mely meglepedett az utcasarkokon. Az irtes korzón száraz levelet bajt a szél, recseg, roppan a lekopaszodott ág. Szűrtre fellegek usznak a magasban, széjjel terpeszkednek a város felett és elvész előlünk a napsugaras égboltozat ragyogása.

Iparos nyugdíjintézet értekezlet. A palánkai ipartestület 1900 évi október hó 21-én délután 3 órakor a palánkai polgári kaszinó helyiségeiben iparos nyugdíjintézet értekezlet tart. Az értekezleten részt vesznek a szegedi kereskedelmi és iparkamara, továbbá a szegedi, apatini, hodsági, kulai, cservenkai, bresztováci, bácsi, gajdobrai, futtaki és petrováci ipartestületek. Az értekezlet napján este 7 órakor a polgári kaszinó helyiségeiben a vidéki kiküldöttek tiszteletére rendezendő halpapríkason részt venni szándékozók sziveskedjenek f. hó 20-áig az ipartestületi jegyzőnél magukat feljegyeztetni. Egy teríték 1 korona.

Házasság. Hoffmann Péter dr. nőorvos eljegyezte Oberländer Karolin kisasszonyt, Oberländer Fülöp új-verbázi nagybirtokos leányát.

Nevmagyarosítás. Fleischauer Miksa újvidéki lakos nevét a belügyminiszter engedélyével „Mészáros“-ra magyarosította.

Uj gyógyszerár. A belügyminiszter Hallósy Endre gyógyszerésznek Csávoly községében felállítandó gyógyszerárta a jogot megadta.

Eljegyzés. Bossányi József, a Schlick-féle vasgyár tisztviselője eljegyezte Erdélyi Etelka kisasszonyt, Erdélyi Gyula Baja város főjegyzőjének leányát.

Tanítók gyűlése. A Bács-Bodrogh megyei apatini kerületi községi tanítói kör folyó évi október hó 24-én Prigl.-Szent-Ivánon fogja rendezni öszi gyűlését megtartani. A gyűlés tárgyai: 1. Gyakorlati tanítás. Tartja: Neu György. 2. A gyakorlati tanítások tárgyalása. 3. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 4. „Milyen eljárást kövessenek a népoktatási intézetek, hogy tanítványaikban minél hathatósabban fejlesszék ki a magyar nemzeti öntudatot?“ című pályamunkák felolvasása és tárgyalása. (A legjobb munkát dr. Kék Lajos volt apatini országgyűlési képviselőnek pályadíjra ajándékozott összegből származó 20 korona tiszteletdíjjal lesz jutalmazva.) 5. „Mi módon tanítandó az elemi népiskolában egy a szabadkézi, mint a mértani rajz, hogy annak minél nagyobb gyakorlati értéke legyen?“ című tétel felolvasása és tárgyalása. 6. Indítványok. 7. A tavaszi gyűlés helyének kijelölése. 8. A tavaszi gyűlésen tárgyalandó tételek kitézése és a munkálkodók kijelölése. 9. Tisztújítás. 10. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tagnak megválasztása. 11. Tagdíjak lefizetése.

Öngyilkos huszárszázados. Szombaton délen 1 órakor egy fiatal huszárszázados lett öngyilkossá. A tragikus véget ért fiatal tiszt öngyilkosságának meghatározó oka volt. Rajongással szerette a pályáját, de a múlt évben közéjbött betegsége miatt sehogy sem tudott megfelelni hivatalának. Pályája iránt érzett szeretete és a kétségbeesés, hogy soha többé nem lehet katona, adták kezébe a fegyvert. Golyót röpített fejébe és három órai kínlás után kiszenvedett. Az öngyilkossá lett huszárszázados bácskai származású, neve Kármán Béla. Alig harminchárom éves volt. Atyja Kármán Lajos, volt új-verbázi országgyűlési képviselő. Tettét atyjának Teréz-körút 44. számú házában levő lakásán követte el. A golyó a jobb halántékán hatolt be és a fej baloldalán jött ki. A mentők Dollinger tanár klinikájára szállították, hol három órai szenvedés után meghalt.

Elégett kis gyermek. Bács-Topoljáról írja tudósítónk: A szülők gondatlanságának ismét áldozatul esett egy ártatlan kis gyermek. Gran Fülöp 3 éves kis gyermekét Szeghegyen lakó szülei magára hagyták az udvaron, de anyja mielőtt hazulról eltávozott, a tüzhelyről a paraszat kihordta az udvarra. A kis gyermek játékközben odavetődött a parázsba, elkezdett játszani s játékközben ruhája tüzet fogott s a szerencsétlen gyermek oly súlyos égési sebeket kapott, hogy belehalt. A gondatlan szülők ellen megindult a vizsgálat.

Városi állatorvosok száma. Zombor szab. kir. város közönségétől vetítik a következő hirdetményt: Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága ezennel közhírré teszi, hogy a 170. közgy. szám alatt az alkalmazandó állatorvosok számának megállapítása tárgyában hozott határozatát folyó évi október hó 14-étől számított 15 napon át a városi kiadóhivatalban közszemlére kitéttette és hogy az ellen netán benyújtandó felebbezések a fenti határidőn belül beadhatók.

Egy csók miatt. Stutz György újvidéki esztergályos és Micheli Ilona szobaleány, hosszabb idő óta szerették egymást, de egy csók miatt, melyet egy másik leány adott Stutz ajakára, összeszólkóztak és viszonyuk meghidegtült. Micheli Ilona ezt nem tudta elviselni s még egy utolsó próbát tett. A múlt héten kihívta kedvesét Petőfi-utcai lakásából s még egyszer megkérdezte, vajjon szereti-e? A tagadó válasza a leány azzal felelt, hogy egy kést szurt kedvese mellébe, oly mélyre, hogy az bent maradt és Stutz halálosan megsebesült.

Halastavak az alsó Tiszán. A híres tiszai hal pusztulóban van, hiszen már a tiszamenti városba is az alsó Dunáról hozzák a halat. Pedig hát a mi Tiszánk arról volt nevezetes mindig, hogy kifogyhatatlan a halból s most a sok armentesítés, eltöltés bizony kipusztulásra kárhóztatja a jó tiszai halat. De hogy az egészséges táplálékot nyújtó, de közgazdaságilag is oly nevezetes szerepet játszó halállomány a Tiszában gyarapodjék, erre az alsó-tiszai halásztársulat egy nevezetes lépést akar tenni. Ugyanis — mint ó-becsei tudósítónk jelenti — komoly tervbe van véve, hogy a borjasi átvágás elkészültével elzárta Tisza kanyarulatát, O-Becse és Török-Becse között halastóvá alakítják át az érdekeltek. Ez igen fontos lépés, mert ha ez az érdekelteknek sikerül, úgy az ezer holdas halastóban oly roppant mennyiségű és kitűnő tiszai halat lehet tenyészteni, a mely nemcsak a Tisza mentén levő városokat, de még a külföldet is ellátja olcsó és finom hallal. Rendes körülmények között már a harmadik évben a tervezett nagy halastó 40 ezer korona tiszta jövedelmet fog hozni az érdekelteknek. A Tisza eme kanyarulatába érdekeltek: O-Becse, Bács-Földvár, Török-Becse és Csüreg községek. Emé községek megbízottai fognak a halastó mikénti megalakítása fölött dönteni a napokban. Az eszmét a török-becsei armentesítő társulat igazgatósága vetette fel és rámutatva arra, hogy mennyire önként kínálkozik a kedvező alkalom a halastó létesítésére, az érdekelteket gyűlésre hívta. A tervbe vett Tisza kanyarulat a szegedi folyammérnökség által végzett borjasi átvágás elkészültével úgy áll, hogy azt az árvíz nem öntheti el, tehát a halgazdaságot veszély nem fenyegetheti. De nagy előnye az is, hogy a felfrissítésre a Ferenccsatornából bőven és könnyen kaphat elegendő friss, életető vizet. A kínálkozó alkalmat bizonyára felhasználják az érdekeltek és csakhamar meg lesz a nagy halastó. A másik halastó az ó-becsei holt Tisza-ágon lesz, ha elkészül az a töltés, a mely ezt a részt is biztosítani fogja az árvíz ellen. A halastavak létesítésében bizonyára segítségére lesz az érdekelteknek az országos haltenyésztési felügyelőség is, mert fontos közgazdasági érdek, hogy a tiszai hal régi hírnevét ismét megszeresszék.

Nemzetközi kerékpárverseny Újvidéken. Az „Újvidéki Kerékpár Egyesület“ október hó 7-én tartotta ezidei második nagy nemzetközi kerékpárversenyét, mely kitűnően sikerült. Nem kevesebb, mint 35 elsőrangú fővárosi, horvátországi, szerbiai és bécsi versenyző küzdött az értékes díjakért. A magyarok minden számban fényes győzelmet arattak külföldi konkurrensaik, és ezzel elégtételt vettek a horvát Ferkovics budapesti és a szerb Ribnikar legutóbbi újvidéki győzelmén. A nap hőse Papp Ferenc volt, ki a főversenyt nyerte meg erős ellenfeleivel szemben. A verseny lefolyása különben a következő: I. Vendégverseny. 2000 méter 5 kör. 1. Frisch Márton (Budapest) 4 p. 10 mp. 2. Pécsi István (Budapest) 4 p. 12 mp. 3. Szárics János (Szabadka) 4 p. 14 mp. II. Térelőny-verseny. (2000 méter, 5 kör.) 1-nak 20 korona, 2-nak 15, 3-nak 10, 4-nak 10 korona készpénzben. 1. Szárics János (Szabadka) 2 perc 59 mp. (40 m. e.) + 2. Pécsi István (Budapest) 3 p. — (40 m. e.) + 2. Papp Ferenc (Budapest) 3 p. — (50 m. e.) 4. Mohay József (Budapest) 3 p. 3 mp. — (60 m. e.) III. Nyeretlenek versenye. (2000 m. 5 kör.) 1. Lehner Endre (Szabadka) 3 p. 34¹/₅ mp. 2. Hoffmann István (Szabadka) 3 p. 34¹/₅ mp. 3. Polyakovics István (Szabadka) 3 p. 35 mp. IV. Főverseny. (10.000 méter 25 kör.) 1-nak 100 korona, 2-nak 50 korona, 3-nak 20 korona, 4-nak 15 korona. 1. Papp Ferenc (Budapest) 17 p. 20 mp. 2. Ferkovics Vinko (Zágráb) 17 p. 33 mp. 3. Szárics János (Szabadka) 17 p. 33¹/₅ mp. 4. Pécsi István (Budapest) 17 p. 33¹/₅ mp. 1. vezetődíj: Papp Ferenc (20 körrel) Budapest. 2. vezetődíj: Antal Rezső (5 körrel) Budapest. Helyezetlenek: Szárics Szvetolik, Frisch Márton, Ribnikar Darko (Belgrád), Mohay, Zelinka, Maurits, Novák, stb. Papp starttól kezdve szédülletes iramban 20 kört vezet, úgy, hogy a versenytársai közül sokan kiálltak. Végül 50 méterrel fényesen leverte a híres zágrábi bajnokot, Ferkovics Vinkót. V. Senior-verseny. (2000 m. 5 kör.) 1. Tausch Lajos (Újvidék) 4 p. 14 mp. 2. Zelinka Rezső (Bpest) 4 p. 14 mp. 3. Zorkóczy Lajos (Újvidék) 4 p. 16 mp. VI. Újvidékiek versenye. (2000 m. 5 kör.) 1. Mayer József (Újvidék) 4 p. 13¹/₅ mp. 2. Bartos Rezső (Újvidék) 4 p. 17 mp. 3. Tapavica Milán (Újvidék) 4 p. 23 mp. A verseny végével a Grand Hotelben díjkiosztás volt, melyen Papp Ferenc és az amatőr győztesek a pénzdíjak helyett tiszteletdíjakat kaptak.

Értesítés. Az építőiparosok téli tanfolyama a budapesti m. kir. állami felső (építő) ipariskolában (VII. Damjanich-utca 28. sz.) folyó évi november 3-án nyílik meg. A tanfolyam célja és feladata a télen szünetelő kőműves, ács és kőfaragó tanoncoknak és segédeknek szakmájukban olyan rendszeres kiképzése, hogy azok idővel mint pallérok, vagy mint önálló kőműves, ács és kőfaragó mesterek működhessenek a gyakorlatban. A tanfolyam négy teli félévre terjed. Rendes tanulólul felvételnél a 15. életévet betöltött azon kőműves, ács és kőfaragó tanoncok és segédek, akik folyékonyan olvasni, írni és számolni tudnak s legalább egy teljes építkezési időszak alatt mesterségükben gyakorlatilag foglalkoztak. Azok, akik több időt töltöttek a gyakorlatban, a felvételnél előnyben részesülnek. A beiratások az intézet helyiségében f. évi október hó 15-től október 29-ig, köznapokon este 6 órától 7-ig, vasár- és ünnepnapokon délelőtt 10 órától 12-ig tartanak. A felvételnél a következő bizonyítványok szükségesek: 1. Keresztlevél vagy születési bizonyítvány. 2. Erkölcsei bizonyítvány. 3. Az elvégzett iskolai osztályokról szóló bizonyítványok. 4. Munkakönyv, vagy iparhatóságilag hitelesített munka-bizonyítvány. A beiratási díj 4 kor., a tandíj 20 kor., szertári biztosíték 4 kor. A második, harmadik és negyedik évfolyamra jelentkező tanulók a szükséges bizonyítványok és díjak beiktatása mellett levélben is iratkozhatnak.

Tűz. Zentáról írják lapunknak: Hétfőn délután Borgyoski Tosa zentai szallásán nagy tűz volt. A tűznek, mely gondatlanságból keletkezett, több kazal szalma és polyva esett martalékául. Borgyoski 4 éves kis fia, Szlávko, ugyanis stult kukoricára vágódott; s a kazalok közelében tüzet rakott, melytől a kazalok kigyulladtak és elhamvadtak. Borgyoskit, a mellett, hogy tetemes kárt szenvedett, a csendőrség gondatlanságból okozott tüvész miatt jelentette fel.

Hamis pénzverők. A Bácskában ismét hamis pénzverő bandának jöttek a nyomára. Sztanisics községben volt a gyár berendezve Radusics Döme házában, a ki szövetekezett Tamsics Miklós fegyházzal emberrel, gyártotta a hamis forintokat és koronákat. A főbűnösök: Radusics és Tamsics nagymennyiségű hamis pénzt hoztak forgalomba. Házkutatás alkalmával közel kétezer darab hamis egyforintost és háromezer darab koronás pénzhamisítványt találtak. Kézrekerült Ivanics Gyókö, Radusics sógora is, a ki kocsin hordta a hamisítványokat a vásárokra s ott aztán jó pénzért becseselte őket. Ebben a pénzhamisítási ügyben több mint 150 ember van belekeverve.

Leletlen anya. Adáról írja levelezőnk: Tápai Jakabné évek előtt elhagyta törvényes urát és változatlanság okáért Nédity Istvánnal lépett közös háztartásra. Nem hiába mondja a bözmondás, hogy kutyából nem lesz szalonna. Tápainé is bebizonyította ennek igazságát, nemcsak kézzel, de ököllel foghatólag. A ki rossz volt hitvesnek, rossz volt az szeretőnek is, de leggonoszabb mint anya. Ujabbán összeveszett kedvesével is. Mivel ez őt elhagyta, az asszony — törvényes férjétől való gyermekeivel együtt — a legnagyobb nyomornak nézett elébe. Nem sokat teketóriázott, bedobta gyermekeit a Tiszába, ő maga azonban nem tartotta szükségesnek, hogy utánuk ugorjék. Nem volt ily szívtelen Nédity István fia, jóllehet neki a gyermekek se szűre ujja, se inge gallérja. A fiatal ember gyors elhatározással a hullámokba vetette magát és szerencsésen kimentette a gyermekeket. Minthogy Padén, hol az eset történt, kórház nincs, tehát Adára hozták az anyát, hogy az éhségtől megmentsék addig is, míg a büntető bíróságnak át fogják adni, a gyermekeket pedig, hogy ápolás alá vegyék őket. Most az anya és két fia a helybeli kórház vendégei.

Katonai értekezlet szükségletek szállítása. A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület az érdeklődők tudomására hozza, hogy a cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok, intézetek és elszigetelt kényér- és zabszükségleteinek szállítása útján való biztosítása iránt kitűzött nyilvános tárgyalás f. évi november 12-én a szabadkai, november 14-én pedig a zombori városi tanácsnál, a m. kir. honvédsapartok főelemezségleteire nézve pedig az ajánlati tárgyalás Baján a honvédelmi parancsnokság irodájában f. évi október hó 14-én fog megtartani. Bővebb felvilágosítással a titkári hivatal szolgál.

Öngyilkosság. Zentáról írja tudósítónk: Biliczky Félix helybeli szabómesternek Félix nevű 16 éves fia a napokban lakóházuk padlangerendájára felakasztotta magát s mire észrevették, már kiszenvedett. Öngyilkosságának oka, hogy a helybeli ipariskola igazgatóságához egy inastársa ügyében sértegett anonyim leveleket írogatott s midőn rájöttek a turpisságra, édes atyja követte, hogy a megsértett igazgatótól bocsánatot kérjen. A fiu látszólag beleegyezett a bocsánatkérésbe, de tényleg inkább meghalt, semhogy bocsánatot kért volna.

Mezei egerek. A földmívelésügyi miniszter időszerűnek találta a gazdaközönség figyelmét felhívni azon nagy károokra, miket a mezei egerek okoznak. A miniszter azt ajánlja, hogy az őszi és tavaszi szántás alkalmával az egerek még ott is, hol ez időszert alig számbavehető mennyiségben mutatkoznak, lelkiismeretesen irtassanak. Az irtásnak legegyszerűbb és sikeres módja az, hogy az eke által kifordított egerek az eke nyomában haladó munkás (gyerek) által agyonütsenek; oly helyen pedig, hol a föld nem szántható, legcélszerűbb az e célra készült és olcsón beszerezhető egérfogók alkalmazása.

Színház.

A cigány.

— Népszínmű 3 felvonásban. Írta: Szilgietti. Színi kerület csütörtökön, október 11-én. —

E régi, jó népszínművet, melyet újabban a nemzeti színház is műsorába vett, — jó előadásban láttuk.

A legnagyobb elismerés illeti meg Berkit, a híres, nehéz címszerepben (Zsiga cigány), a ki a legapróbb részletekig nagy gonddal kidolgozott alakításában kitűnő jellemző erőnek bizonyult. Vele méltán osztozik a teljes elismerésben Arday Ida (Rózi). Megrázó tragikai erővel játszott Gyúrfás (Gyuri) gyönyörű népszínműalak (paraszt legény) volt; jól játszott, érzésbeli, meghatóan énekel. Tukorai (Márton, parasztagazda) festeni való humoros alakot ábrázolt. Minden szava, minden mozdulata természetesen. Neki mindig van valami játszani valója, még ha néma szereplő is. (Kevés népszínművel ezzel dicserni!) Kantay Teréz (Rebeka) igen jól házsártoskodott. Pálfi Ninának gondos a játéka, de — nem népszínmű-énekes. Lomnitz (Peti), Vadász (Kurta) jók voltak. A karénekről ez alkalmammal nem szólnék.

R.

A Gésák.

— Operette 3 felvonásban. Írta: Osen Hall. Zenéjét szerette: Sidney Johnes. Színi kerület szombaton, október 13-án. —

Az előadást telt ház nézte végig és gyönyörködött a dallamos, látványos operettben, melyet ügyes rendezéssel és általában jó összejáttakkal mutattak be. Mimoszát Huckstádt Irén adta, a ki, ha talán játéka fogyatékos is, szép hangjával és biztos énektudásával ezen hibáját ellensúlyozza. Békeffy Lajos kis szerepében (Katana) ragyogtatta tenorját s hogy csakhamar a közönség kedveltjévé lesz, mutatja az a fülzúgó taps, mely őt énekszámait után jutalmazta. Gyúrfásnál (Reginald Fairfax) feltűnő lanyhaságot vettünk észre; szerepét teljesen elejtette. Pálfi Nina Molly Seamarejt már ismeri a közönség; most is oly kedvesen játszott s szépen énekel, mint azt már tőle megszoktuk. Dicsérettel kell még megemlékeznünk Dulics Mariskáról, Tukorairól és Szalókiról, a kik nagyban hozzájárultak az est sikeréhez.

V.

Vasárnap, október 16-án délutáni előadásul **Hófehérke**, tündérrége került színre, kevés gyermekközönség előtt.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ.

köz- és váltó-ügvréd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

Czedler János

ügyvéd, ügyvédi irodáját 1900. évi október 1-én a bajai-utca 10. szám alatt a Bunyi-féle házba (a szerb tanítóképzde mellett) helyezte át.

Egyedül elismert kellemes ízű természetes hasajtószer a

Ferencz József keserűviz,
a keserűvizek királya.

Orvostekintélyek bizonyítványai szerint a világhírnek örvendő

FERENCZ JÓZSEF keserűviz

a keserűvizek tulajdonképeni képviselőjének tekintendő, mert páratlan egyenletes, gyors és tartós hatása.

A milleniumi nagy éremmel egyedül tüntettetett ki.

Kéretik csak **Ferencz József** keserűviz, nem pedig budai vagy egyéb elnevezést használni.

Kapható mindenütt.

10-9 (Az igazgatóság Budapesten.)

3295. szám.
1900.

Hirdetmény.

Közbirre tétetik, hogy az apatini m. kir. erdőhivatalnál **1900. évi október hó 30-án reggel 9 órakor** megkezdendő nyilvános árlejtésen vállalatba fognak adatni az alábbi róm. kath. templom- és toronyépületeken költségvetésileg teljesítendő ács, kőmives, badogos stb. munkák és pedig:

1. Béregben: 1633 korona 50 fillér,
2. Kolluthou: 3863 korona 57 fillér,
3. Doroszlón: 3482 korona 56 fillér,
4. Plavnan az ugyanottani paplaknál végzendő helyreállításokkal együtt 3011 korona 48 fillér építési költségek alapul vétele mellett.

Zárt írásbeli és ívenként egy kovona okmánybéléssel, 10% bánatpénzzel ellátott ajánlatok a szóbeli verseny megkezdése előtt benyújthatók, ha ezen ajánlatokban a felajánlott összeg minden egyes tárgyra vagy részletre tisztán olvasható számokkal és betűkkel van kiírva és az is ki van jelentve, hogy ajánlattevő az árlejtési és szerződési feltételeket s az egyes költségvetéseket mindenben ismeri és magát mindazoknak fel tétlenül aláveti.

Utó, feltételes, olvashatatlan vagy hiányosan kiállított ajánlatok hivatalból fognak visszautasítottatni.

Az árlejtési és szerződési feltételek és költségvetések az apatini m. kir. erdőhivatalnál a szokásos hivatalos órákban megtekinthetők.

Apatinban, 1900 évi október hó 10-én.

M. kir. erdőhivatal.

3125 szám.
kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásához tartozó Gákova községénél üresedésbe jött és évi 800 korona fizetés és 40 korona anyakönyvvezető-helyettesi tiszteletdíjjal javadalmazott **községi irnoki** állásra, az előbbi pályázat eredménytelensége folytán ezennel újabb pályázat nyitattik s felhivatnak az állást elnyerni óhajtok, hogy minősítvényüket igazoló okmányjaikat kérvényük kapcsán alulírt főszolgabíróhoz **foljó évi október hó 30-áig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később beadottak figyelembe vétetni nem fognak.

Zombor, 1900. október 10-én.

Müller,
szolgabíró.

3-1

3803. szám.
1900.

Hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter úr az 1900. évi október hó 4-én kelt 77253/VI. 2-900. számú rendeletével az apatin-vidéki telepítvényen fekvő téglajárda helyreállítását 8672 kor. 81 fill. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivételének biztosítása céljából az **1900. évi október hó 27-ik napjának 10 órájára** a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyzni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5% ának megfelelő bánatpénznek az adóhivataloknál történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Zomborban, 1900. évi október hó 9-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

5899. szám. kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásának főszolgabírája ezennel közbirre teszi, hogy a zombori járásba kebeleztet Bezdán községénél üresedésbe jött és évi 100 korona fizetéssel javadalmazott községi szülésznöi állásra pályázat hirdettetik; felhivatnak az állást elnyerni óhajtok, hogy minősítvényüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket alulírt főszolgabíróhoz **f. évi október hó 19-éig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később beadottak figyelembe vétetni nem fognak.

Zombor, 1900. évi október hó 5-én.

Harczay,
főszolgabíró.

2-2

KEIT-LAKK (Glaser)

legkímélőbb mészolószer palta padló számára.
1 nagy palack ára 2 kor. 70 fillér. — 1 kis palack ára 1 kor. 36 fillér.

Viasz-kencés
legjobb és legegyszerűbb leeresztő-szer kemény padló számára. 1 koszeg ára 1 kor. 20 fillér.

Arany-fénymáz
képkörök stb. bevarázolására.
1 kis palack ára 40 fillér.

Fehér „Glaser”-fénymáz
legjobb szor mosó-szerek, ajtók, ablakkeretek stb. ünnemi befestésére.
1 kis doboz ára 30 fillér. — 1 nagy doboz ára 1 kor. 50 fillér.

Mindenkor kaphatók: 8-8

Weidinger S. és Zs. cégénél Zomborban.

5900. szám. kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebeleztet Bezdán községénél leköszönés folytán üresedésbe jött és évi 800 korona fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázat hirdettetik; felhivatnak az állást elnyerni óhajtok, hogy kérvényeiket alulírt szolgabíróhoz **foljó évi október hó 19-éig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később beadottak figyelembe vétetni nem fognak.

Zombor, 1900. évi október hó 5-én.

Müller,
szolgabíró.

3-3

ÜZLETMEGNYITÁS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy városunkban **Kossuth Lajos-utca (Sztójkovits-féle házban)** a modern kor igényeinek megfelelően **dúsan felszerelt kalap- és úri-divatáru üzletet** nyitottam.

Üzletemet a nagyérdemű közönség figyelmébe és pártfogásába ajánlom.
Zombor, 1900. augusztus hó.

Engusz József,
úri divatáru kereskedő.

Pályázat.

Bács-Doroszlón egy I osztályú, magyar taunyelvű tanítói állás betöltendő. Fizetés 800 korona készpénzben ötöd-éves korpótlékkal havi előleges részletekben és alkalmas lakás, melyért a megválasztandó az ismétlő iskolákban is tanítani köteles. Orgonálásban jártas előnyben részesül. Kellőkép felszerelt kérvényét kiki nt. Garay József esperes-plebánushoz Bács-Doroszlóra küldje. Határidő: **október hó 27-ike.** Állását a megválasztott legkésőbb november hó 5-én elfoglalni tartozik.

2-2

Az iskolaszék.

1175. szám.
kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Községi rendőrfelügyelői állásra Déronyán, utólagos havi részletekben fizetendő évi javadalmazás 720 korona rendes fizetés, 200 korona lótartrási átalány, ez utóbbi beszűntetése iránti községi határozatnak jóváhagyása esetében csak 720 korona rendes fizetés.

Kellően felszerelt kérvények az alulírt eljárárságnál **foljó évi október hó 25-éig** nyujtandók be.

Déronyán, 1900. évi október hó 10-én.

Az elöljáróság.

Egy jó házból való **fiu tanoncul** azonnal felvétetik

Lendák János

fűszer-, festék- és porcellán-kereskedésében
Hódsághon.

2-2

6750. szám.
kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye palankai járásába kebeleztet Bács-Novoszellő községében leköszönés folytán megüresedett községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhivatnak a pályázni óhajtok, hogy ezen s évi 600 korona készpénz fizetés javadalmazással egybekötött állás elnyerése iránti folyamodványukat **e hó végéig** benyujtsák, annál is inkább, mivel később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Palankán, 1900. évi október hó 8-án.

Ritter,
szolgabíró.

9604. szám.
kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Bács-Szenttamás községben üresedésben levő és évi 1000 korona fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy kellőkép felszerelt kérvényeiket hozzám **1900. évi október hó 28-áig** okvetlenül küldjék be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Jegyzői oklevéllel bírók és szerb nyelvet is beszélők előnyben részesülnek.

O-Becse, 1900. évi október hó 11-én.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

„Stearoptinum“

bármily sebeknél: vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyűlése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

A hatásáért kezességet vállal, ami, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma.

A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában:

BUDAPEST, VII. kerület, Mexikói-ut 88. sz. II. 25.